

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2022/2275**ze dne 18. listopadu 2022****na podporu vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování řízení zbraní a střeliva (AAMVS) s cílem předcházet nedovolenému šíření**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 19. listopadu 2018 přijala Rada strategii EU proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu pro ně „Zajištění zbraní, ochrana občanů“ (dále jen „strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně“). Jejím účelem je řídit integrovaná, kolektivní a koordinovaná evropská opatření zaměřená na prevenci a omezení nedovoleného nabývání ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně teroristy, zločinci a dalšími neoprávněnými aktéry a prosadit povinnosti a odpovědnost, pokud jde o zákonný obchod se zbraněmi.
- (2) Ve strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně se poukazuje na to, že neuspokojivé zabezpečení zásob je klíčovým faktorem umožňujícím odklon zbraní a střeliva z legálního trhu na trh nelegální. Unie a její členské státy se zavázaly, že budou pomáhat dalším zemím ve zlepšování řízení a bezpečnosti státům držícím zásob posilováním vnitrostátního legislativního a správního rámce a institucí, které regulují legální dodávky a řízení zásob ručních palných a lehkých zbraní.
- (3) Úřad OSN pro otázky odzbrojení (UNODA) vypracoval normy a osvědčené postupy pro řízení ručních palných zbraní a střeliva, zejména Mezinárodní technické pokyny k problematice munice (IATG) a Přehled modulů provádění kontroly ručních palných zbraní (MOSAIC), který byl dříve znám jako Mezinárodní normy v oblasti kontroly ručních palných (ISACS). Strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně se Unie zavazuje k prosazování a provádění norem a osvědčených postupů.
- (4) Ve výsledném dokumentu třetí konference Organizace spojených národů (OSN) o přezkumu pokroku při provádění akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi, jenž byl přijat dne 30. června 2018, státy obnovily svůj závazek předcházet odklání ručních palných a lehkých zbraní a bojovat proti němu. Státy znovu zdůraznily, že na vnitrostátní úrovni musí znásobit úsilí o zajištění bezpečného, zabezpečeného a účinného řízení zásob ručních palných a lehkých zbraní, které jsou v držení vlád, zejména v situaci během konfliktu a po jeho skončení. Státy rovněž vzaly na vědomí uplatňování příslušných mezinárodních norem v zájmu posílení provádění zmíněného akčního programu OSN.
- (5) Dne 24. prosince 2021 přijalo Valné shromáždění OSN rezoluci č. 76/233, kterou se ustavuje otevřená pracovní skupina, jejímž úkolem je vypracovat soubor politických závazků jakožto nový globální rámec, který bude řešit stávající nedostatky v nakládání se střelivem během celé jeho životnosti. Na osmém bienálním zasedání států věnovaném posouzení provádění akčního programu OSN (BMS8), které se konalo v roce 2022, byla tato pracovní skupina vzata na vědomí.
- (6) Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030 potvrzuje, že boj proti nedovolenému obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi je nezbytný pro dosažení mnoha cílů udržitelného rozvoje, včetně cílů týkajících se míru, spravedlnosti a silných institucí, omezování chudoby, jakož i cílů v oblasti hospodářského růstu, zdraví, genderové rovnosti a bezpečných měst. Prostřednictvím cíle udržitelného rozvoje č. 16.4 se tudíž všechny státy zavázaly výrazně omezit toky nelegálních finančních prostředků a zbraní.

- (7) V programu pro odzbrojení nazvaném „Zajištění naší společné budoucnosti“, který byl předložen dne 24. května 2018, vyzval generální tajemník OSN k řešení problému nadměrného hromadění konvenčních zbraní a nedovoleného obchodu s nimi a k podpoře přístupů k otázce ručních palných zbraní na úrovni jednotlivých zemí. Unie se rozhodla podpořit opatření č. 22: „Zabezpečení nadměrných a neuspokojivě udržovaných zásob“.
- (8) Dne 4. prosince 2017 přijalo Valné shromáždění OSN rezoluci č. 72/55 o problémech vyplývajících z hromadění zásob přebytečného konvenčního střeliva. Tato rezoluce podporuje iniciativy na mezinárodní, regionální a vnitrostátní úrovni, které objasňují, jak lze zlepšit udržitelné řízení střeliva, mimo jiné prováděním IATG.
- (9) Ženevské mezinárodní centrum pro humanitární odminování (GICHD) přispívá k vytváření, přezkumu a prosazování Mezinárodních standardů pro odminování a prostřednictvím svého Poradního týmu pro řízení střeliva (AMAT) k vypracovávání, přezkumu a šíření IATG. AMAT byl vytvořen jako výsledek společné iniciativy GICHD a UNODA v reakci na naléhavou potřebu podpořit státy v bezpečném, zabezpečeném a účinném řízení střeliva v souladu s IATG.
- (10) Unie zkoumá možnost vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování politiky a praxe v oblasti zbraní a střeliva na úrovni státu a konečného uživatele. Rozhodnutím Rady (SZBP) 2020/979 ⁽¹⁾ pověřila Unie AMAT projektem vytvoření mezinárodně uznávaného AAMVS s cílem předcházet nedovolenému šíření a náhodným výbuchům.
- (11) Ačkoli existují různé mezinárodní normy, pokyny a osvědčené postupy pro řízení zásob a bezpečnost, v současné době neexistuje mezinárodně uznávaná metodika, která by poskytovala záruky schopností třetích zemí nebo koncových uživatelů předcházet odklonu svých zásob zbraní a střeliva ve smyslu článku 11 Smlouvy o obchodu se zbraněmi. Díky mezinárodně uznávané metodice nezávislého ověřování dodržování mezinárodních norem pro řízení zbraní bude dopad unijní pomoci třetím zemím pro účely řízení zásob zbraní měřitelný a podpoří rovněž posuzování rizik v rámci kontroly vývozu zbraní,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. S ohledem na provádění strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně je účelem tohoto rozhodnutí podpořit úsilí o zajištění bezpečného a zabezpečeného řízení ručních palných a lehkých zbraní a střeliva zlepšením rozhodovacích procesů zúčastněných stran působících v oblasti kontroly vývozu a mezinárodní spolupráce a pomoci.
2. V souladu s odstavcem 1 jsou cíli tohoto rozhodnutí:
 - a) vytvořit funkční systém pro ověřování řízení zbraní a střeliva (AAMVS) a
 - b) podporovat úsilí regionálních organizací a jejich členských států o rozvoj vlastního AAMVS.
3. Podrobný popis projektu je uveden v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

⁽¹⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 ze dne 7. července 2020 na podporu vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování řízení zbraní a střeliva podle otevřených mezinárodních norem (Úř. věst. L 218, 8.7.2020, s. 1).

2. Technickým prováděním projektu uvedeného v článku 1 je pověřeno Ženevské mezinárodní centrum pro humanitární odminování (GICHD) a jeho specializovaná agentura, Poradní tým pro řízení střeliva (AMAT).
3. GICHD a AMAT plní své úkoly pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s GICHD nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektu financovaného Unií činí 1 792 690,84 EUR.
2. Výdaje financované referenční částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí souhrnný rozpočet Unie.
3. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s GICHD nezbytnou dohodu. Tato dohoda musí obsahovat ustanovení o tom, že GICHD zajistí zviditelnění příspěvku Unie úměrné jeho výši.
4. Komise usiluje o uzavření dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích v tomto procesu a o dni uzavření dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných popisných zpráv vypracovávaných GICHD. Rada na základě těchto zpráv provádí hodnocení.
2. Komise podává zprávy o finančních aspektech projektu uvedeného v článku 1.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.
2. Použitelnost tohoto rozhodnutí končí 36 měsíců po dni uzavření dohody podle čl. 3 odst. 3. Pozbývá však platnosti šest měsíců ode dne svého vstupu v platnost, nebude-li uvedená dohoda v této lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 18. listopadu 2022.

*Za Radu
předseda
M. BEK*

PŘÍLOHA

PROJEKTOVÝ DOKUMENT

VYTVOŘENÍ MEZINÁRODNĚ UZNÁVANÉHO SYSTÉMU PRO OVĚŘOVÁNÍ ŘÍZENÍ ZBRANÍ A STŘELIVA (AAMVS) S CÍLEM PŘEDCHÁZET NEDOVOLENÉMU ŠÍŘENÍ

1. Souvislosti

V prostředí kontroly zbraní panuje stále větší shoda, že při posilování opatření na předcházení odklonu kontroly vývozu hraje ústřední úlohu účinné řízení zásob. V pracovním dokumentu vypracovaném pro sedmou konferenci smluvních stran (CSP7) Smlouvy o obchodu se zbraněmi vyzvalo předsednictví CSP7 smluvní strany, aby „zvážíly všechny aspekty řízení zásob před vydáním vývozního povolení, jakož i bezpečné a zabezpečené skladování po jeho dodávce.“ Mimoto a nad rámec sdílení informací o nezákonných činnostech (čl. 11 odst. 5 a čl. 15 odst. 4 Smlouvy o obchodu se zbraněmi) předsednictví CSP7 vyzvalo „státy dovozu a státy vývozu, aby se před vývozem dohodly na specifických podmínkách a zárukách týkajících se skladovacích zařízení, označení položek či kontrol konečného uživatele.“ V neposlední řadě a jakožto prostředek prokazující soulad s čl. 13 odst. 2 navrhlo předsednictví CSP7, že by smluvní strany mohly informovat o opatřeních přijatých za účelem posílení fyzické bezpečnosti a řízení zásob, což je důkazem kroků přijatých k předcházení a řešení problematiky odklonů ⁽¹⁾.

Jak je popsáno v pracovním dokumentu CSP7, pokud jde o postupy třetí země v oblasti řízení zásob, výzvou zůstává poskytování záruky. Tato oblast je technická a s informacemi se zachází jako s vysoce citlivými. To komplikuje úsilí o sdílení informací. V mnoha odvětvích (soukromého i veřejného sektoru) se k poskytování záruk v oblasti účinnosti, bezpečnosti a zabezpečení výrobků a služeb používá posuzování shody. Posuzování shody poskytuje mezinárodně uznávané metody pro určení toho, zda výrobek nebo služba splňuje uznávané normy a standardy. Ačkoli existují různé mezinárodní normy, pokyny a osvědčené postupy pro řízení zásob a bezpečnost, v současné době neexistuje mezinárodně uznávaná metodika, která by poskytovala záruky v oblasti schopností třetích zemí nebo konečných uživatelů předcházet odklonu (čl. 11 odst. 1 Smlouvy o obchodu se zbraněmi) ve svých zásobách zbraní a střeliva.

V této souvislosti Evropská unie (EU) od roku 2020 zkoumá možnost vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování politiky a praxe v oblasti zbraní a střeliva na úrovni státu a konečných uživatelů. Přijetím rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/2075 pověřila EU Poradní tým pro řízení střeliva (AMAT) při Ženevském mezinárodním centru pro humanitární odminování (GICHD) projektem „Vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování řízení zbraní a střeliva (AAMVS) s cílem předcházet nedovolenému šíření a náhodným výbuchům“. Jednalo se o víceleté úsilí rozdělené do konkrétních fází se specifickými cíli a výstupy.

Cílem první fáze (SZBP 2020/979) bylo prozkoumat proveditelnost vytvoření mezinárodně uznávaného systému pro ověřování postupů řízení ručních palných a lehkých zbraní a střeliva. Proveditelnost systému byla posuzována v sedmi kategoriích: technické otázky, politické otázky, právní otázky, hospodářské otázky, otázky týkající se vojenské bezpečnosti, bezpečnosti a ochrany společenství a včasnosti. Ze studie vyplynulo, že ačkoli neexistují žádné „varovné signály“, které by bránily vytvoření takového systému, politická vůle zúčastněných stran k účasti na takovém systému by v konečném důsledku závisela na konečné podobě. Zúčastněné strany by se proto nemohly zavázat, dokud nebudou existovat jasné otázky týkající se konečné podoby systému.

Druhá fáze (SZBP 2021/2075) usilovala o vytvoření nástroje pro posuzování, který by sloužil jako základ systému, a o vymezení vhodných možností pro AAMVS. Byl vytvořen nástroj pro sebehodnocení a byly prozkoumány potenciální možnosti systému pro ověřování. Na konci projektu byl vydán doporučený přístup k vypracování operativního AAMVS.

Co je AAMVS?

Informace o obecném stavu postupů v oblasti řízení zbraní a střeliva jsou předmětem zájmu pro řadu zúčastněných stran, a to jak domácích, tak zahraničních. Orgány pro kontrolu vývozu by například mohly posílit svá posuzování rizika odklonu provedená před schválením vývozní licence tím, že zlepšení analýzy fáze skladování po dodávce, zatímco mezinárodní spolupráci a poskytování pomoci je možné lépe zacílit na potřeby na základě analýzy stávajících schopností.

⁽¹⁾ Návrh pracovního dokumentu předsednictví CSP7: Posílení úsilí o vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi a zajištění účinného řízení zásob.

Systém AAMVS je navržen tak, aby usnadňoval výměnu informací o schopnosti konečných uživatelů udržovat bezpečné a zabezpečené zásoby. Činí tak na základě posouzení schopností struktury systému řízení konečných uživatelů na základě mezinárodně uznávaných osvědčených postupů, které jsou uvedeny v mezinárodních technických pokynech k problematice munice (IATG) a v Přehledu modulů provádění kontroly ručních palných zbraní (MOSAIC).

Ústředním prvkem AAMVS jsou nástroje vyvinuté během provádění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/2075. Standardizované sebehodnocení, jeden z hlavních výstupů vypracovaných během provádění SZBP 2021/2075, poskytuje metodiku, která analyzuje propracovanost rámce systému řízení, jak je definován v liniích umožňujících schopnosti uvedených v IATG 01:35. Toto sebehodnocení je spojeno s dokumentem, který slouží jako vodítko pro interpretaci výsledků. Tento nástroj může sám o sobě sloužit jako dvoustranný nástroj pro výměnu informací o obecném stavu postupů ozbrojených sil v oblasti řízení zbraní a střeliva.

AAMVS se stává „systémem“, když se nástroj běžně používá v rámci celé organizace na podporu společných potřeb. Z vytvoření systému by měly největší prospěch organizace tvořené členskými státy se společnými požadavky na kontrolu vývozu, dovozními předpisy, cíli v oblasti budování kapacit nebo sledováním potřeb provádění nástrojů. Výměnu informací v každém případě dále usnadňuje společná platforma. Potřebám mnoha zúčastněných stran by mohlo sloužit standardizované posouzení. Sebehodnocení by mohlo být platné několik let, což by umožnilo sdílení již schválených analýz se schválenými zúčastněnými stranami. Mohla by se tak snížit zátěž pro konečného uživatele spojená s podáváním zpráv a úředníci provádějící kontrolu vývozu by zároveň během fáze před udělením povolení mohli účinněji získávat informace o podmínkách skladování potenciálního dovážejícího konečného uživatele po dodávce.

Existuje několik možností, jak vytvořit systém AAMVS. To organizaci umožňuje přizpůsobit systém jejím specifickým potřebám. Některé organizace mohou mít prospěch z vytvoření systému pro ověřování, v jehož rámci mohou oprávnění uživatelé sdílet jednu standardizovanou analýzu. Jiné organizace mohou považovat ověřování za problematické, a proto mohou zvolit méně konkrétní možnosti sdílení informací. Při vývoji systémů AAMVS bude klíčové určit, které prvky jsou pro každou organizaci přijatelné.

Na základě výše uvedených výstupů a zjištění se fáze III projektu zaměří na další rozvoj systému AAMVS. Přijme se regionální přístup k rozvoji systémů pro ověřování, přičemž bude kladen důraz na určení a další rozvoj stávajících regionálních organizačních struktur a mechanismů pro sdílení informací a na vypracování individuálně uzpůsobených metodik a nástrojů pro ověřování vnitrostátních systémů řízení zbraní a střeliva (mimo jiné prostřednictvím vytvoření nástroje pro sebehodnocení a odpovídajících pokynů pro provádění hodnocení a interpretaci výsledků hodnocení).

2. Technický přístup

Cílem tohoto projektu bude vyvinout nezávislé systémy pro ověřování řízení zbraní a střeliva (AAMVS) v rámci stávajících regionálních organizačních struktur. Každý systém bude fungovat nezávisle a bude vycházet z nástrojů a metodických pokynů vypracovaných během provádění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/2075. Nástroj zahrnuje standardizovanou metodiku sebehodnocení přizpůsobenou kontextu a normám regionu, dohodnutý postup ověřování nebo bodování, který může využívat odborných znalostí z regionu k analýze výsledků sebehodnocení, platformu pro sdílení informací usnadňující předávání určitých informací oprávněným žádajícím orgánům a malý správní rámec pro zachování udržitelnosti systému.

Prováděním tohoto projektu by EU navrhla, vyvinula, otestovala a zavedla první regionální systém AAMVS. Unijní systém AAMVS („EU AAMVS“) by sloužil jako platforma pro členské státy pro sdílení informací o postupech řízení zbraní a střeliva a přístup k nim ve standardizovaném formátu na základě sebehodnocení provedených konečnými uživateli ve třetích zemích. EU by aktivně přispívala k navrhování všech prvků systému a využívala by síť odborníků v rámci EU a členských států EU, kteří by poskytovali poradenství ve všech oblastech návrhu. Za usnadnění jednání se sítí a provádění návrhu bude odpovídat centrum GICHD.

Systém EU AAMVS by posílil schopnost Pracovní skupiny pro nešíření a vývoz zbraní (podskupina COARM), orgánů členských států pro kontrolu vývozu a Evropského mírového nástroje analyzovat rizika konečného uživatele týkající se odklonu a náhodných výbuchů po dodávce spojená se systémy řízení zbraní a střeliva. Tyto informace by podpořily jejich posouzení rizika odklonu provedená před udělením povolení. Sebehodnocení AAMVS by rovněž mohlo podpořit

Pracovní skupinu pro nešíření a vývoz zbraní (podskupina CONOP) a postupy členských států EU v oblasti mezinárodní pomoci a budování kapacit tím, že poskytne standardizované posouzení, zda je rámec pro řízení zbraní a střeliva v souladu s mezinárodními osvědčenými postupy. To by podpořilo určení slabých stránek a potřeb, čímž by se úsilí o budování kapacit zaměřilo na oblasti, kde jsou zdroje nejvíce zapotřebí.

Tento projekt bude rovněž citlivě informovat o dalších subregionech AAMVS a o přínosech vypracování standardizovaného přístupu k posuzování a sdílení informací o postupech řízení zbraní a střeliva. Cílem této senzibilizace je povzbudit další regionální organizace, aby vyvinuly uzpůsobené systémy AAMVS a podpořily používání nástroje pro sebehodnocení. Toto úsilí bude navazovat na informační úsilí vynaložené během provádění rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 a (SZBP) 2021/2075. Pokud regionální organizace v průběhu senzibilizace požádá o podporu při vývoji AAMVS, mohl by projekt přeměňovat zdroje na podporu tohoto úsilí.

3. Obecné cíle

Hlavním cílem tohoto projektu je podpořit úsilí o zajištění bezpečného a zabezpečeného řízení ručních palných a lehkých zbraní a střeliva zlepšením rozhodovacích procesů zúčastněných stran působících v oblasti kontroly vývozu a mezinárodní spolupráce a pomoci.

Tohoto cíle bude dosaženo zvýšením transparentnosti postupů řízení ručních palných a lehkých zbraní a střeliva uplatňovaných konečnými uživateli ve třetí zemi. Díky většímu povědomí o těchto postupech budou zúčastněné strany moci lépe rozhodovat o schvalování převodů a iniciativách v oblasti budování kapacit.

K dosažení tohoto záměru bude projekt usilovat o splnění těchto dvou hlavních cílů:

- 1) vytvořit funkční systém AAMVS;
- 2) podporovat úsilí regionálních organizací a jejich členské státy o rozvoj vlastních AAMVS.

4. Popis činností

Cíl 1: Vytvořit funkční systém AAMVS;

První rok: Konsolidovat rámec systému AAMVS

ČINNOSTI	VÝSTUPY
Zřídit poradní síť EU složenou ze zúčastněných stran, které mohou poskytovat odborné poradenství ohledně věcných a operativních pokynů v otázkách politiky a činností EU. Tito poradci budou vyzváni, aby poskytli vstupní informace během fáze vývoje systému EU AAMVS s cílem zajistit, aby byl tento systém vhodný pro účely EU. Projektový tým GICHD bude odpovědný za provádění svých doporučení. V průběhu roku bude vyvinuto úsilí s cílem zprostředkovat několik osobních setkání. Účelem poradenské sítě je zajistit, aby zúčastněné strany v EU převzaly vedoucí úlohu při navrhování systému, který odpovídá jejich potřebám a pracovním procesům. Poradci budou přispívat k definování těchto systémových prvků: — vypracovat politiku pro provoz, kontrolu a údržbu systému AAMVS; — přezkoumat, zda jsou nástroje pro sebehodnocení vhodné a přiměřené s ohledem na potřeby; — určit vhodné subjekty pro ověřování a kontrolu provádění systému AAMVS; — určit druh sdílení informací, které bude povoleno na elektronické platformě a na dvoustranné bázi.	Provádění nástrojů EU přizpůsobených kritériím EU a ověřených EU. Vypracování rámcového dokumentu pro systém EU AAMVS společně s rozvojovou strategií.

Ověřit analýzu sebehodnocení a ověřování. Obecné nástroje pro sebehodnocení vyvinuté během provádění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/2075 musí být přezkoumány, přizpůsobeny a ověřovány technickými odborníky EU, aby se zajistilo, že jsou vhodné pro požadavky zúčastněných stran EU. Provést technické ověření nástrojů pro sebehodnocení schválených tematickými odborníky (řízení zbraní a střeliva a kontrola vývozu). Posoudit požadavky na návrh internetových stránek pro vytvoření platformy pro sdílení informací. Na základě doporučení poradců EU se v posouzení určí programové požadavky na vytvoření požadované internetové platformy.	Začlenění poznámek a korespondence převzaté z komunikace s poradenskou sítí EU. Sestavení plánu rozvoje internetových platforem, který zahrnuje návrh, vývoj, testování a finalizaci.
---	---

Druhý rok: Testování nástrojů a systémů

ČINNOSTI	VÝSTUPY
Testovat nástroje pro sebehodnocení ve třetích zemích. Testy se budou skládat ze tří prvků: — podporovat třetí země a všechny subjekty (zprostředkovatele atd.) zapojené do jejich úsilí o dokončení uspokojivého sebehodnocení; — posuzovat problémy při provádění, s nimiž se setkaly všechny zúčastněné subjekty ve snaze o dokončení posouzení, a jejich obavy ohledně sdílení informací; — vypracovat hodnotící zprávu zdůrazňující výzvy a získané poznatky.	Hodnotící zpráva o sebehodnocení.
Navrhnout, vyzkoušet a ověřit internetovou platformu podle návrhu specifikací vypracovaného poradenskou sítí EU.	Samostatné školicí materiály pro provádění sebehodnocení a ověřování.
Vypracovat školicí materiály a operační postupy na podporu úsilí o dokončení sebehodnocení, standardizovat proces ověřování a řídit kontrolu systémového mechanismu.	Navržené politiky a operační postupy pro provádění ověřování a pro mechanismus kontroly systému.
Vypracovat politické dokumenty pro fungování systému AAMVS a pro jeho kontrolu.	Internetová platforma pro sdílení informací systému AAMVS.
Informovat poradenskou síť EU ohledně stavu provádění a diskutovat o problémech a otázkách, které vyvstanou.	Poznámky pro poradce EU.

Cíl 2: Povzbuzovat další organizace, aby rozvíjely vlastní regionální systémy AAMVS.

První rok: Představit systém AAMVS dvěma regionálním organizacím; pokračovat v posuzování vazeb s mezinárodními nástroji

ČINNOSTI	VÝSTUPY
Provádět osvětové činnosti ve vztahu ke dvěma regionálním organizacím a jejich členskými státy na podporu myšlenky vytvoření regionálního systému AAMVS. Budou realizovány až tři návštěvy v dotčeném regionu. První setkání s regionální organizací bude využito k podpoře rozvoje regionálního systému AAMVS a v případě potřeby k zahájení plánování dalších kroků. Druhé setkání by se účastnily všechny členské státy EU a byl by na něm představen systém a jeho přínosy. Očekává se, že na navazujících schůzkách se bude dále podporovat a plánovat vytvoření regionálního systému AAMVS.	Regionální organizace a jejich členské státy mají povědomí o unijním systému AAMVS a o výhodách vytvoření vlastního systému AAMVS.
Účastnit se zasedání regionálních a mezinárodních nástrojů pro kontrolu zbraní. To by mohlo zahrnovat pořádání doprovodných akcí nebo jiných akcí na podporu systému AAMVS a rozvoje systému EU AAMVS.	

Druhý a třetí rok: Představit systém AAMVS ve dvou regionálních organizacích ročně, pokračovat v propagaci na mezinárodní úrovni

Poznámka: v druhém a třetím roce má plán projektu jednu odchylku v závislosti na výsledku úsilí předchozího roku o regionální propagaci systému AAMVS. Původní plán spočívá v uspořádání dvou regionálních osvětových akcí ročně v souladu s formátem popsaným v prvním roce. Pokud však regionální organizace potvrdí přání zavést systém AAMVS, požádá agentura AMAT EU o povolení přesměrovat některé zdroje na rozvoj systému AAMVS v regionu, který o zavedení tohoto systému požádal. To by vedlo ke snížení počtu zainteresovaných regionálních organizací za rok, ale potenciálně by to mohlo vést ke zvýšení počtu států, které využívají rámec systému AAMVS a mají z něj prospěch.

5. Agentura pověřená technickým prováděním

Ženevské mezinárodní centrum pro humanitární odminování (GICHD) bude prostřednictvím své specializované agentury AMAT řídit provádění projektu. Konkrétně bude agentura AMAT stát v čele řízení a provádění všech činností v rámci tohoto projektu a bude i nadále odpovídat za rozpočet a podávání zpráv. Tým agentury AMAT byl podobně odpovědný za řízení a provádění činností v rámci rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 a (SZBP) 2021/2075.

Agentura AMAT má v úmyslu zapojit odborné konzultanty na podporu různých aspektů tohoto projektu. Na podporu provádění aspektů projektu budou najati zejména odborníci v oblasti rozvoje internetových stránek, posuzování shody a řízení ručních palných a lehkých zbraní. Tito konzultanti budou vybráni na základě schváleného výběrového řízení.

6. Relevantnost

Tento projekt, včetně jeho cílů, činností a výstupů, je v souladu s řadou strategií a politických dohod Evropské unie.

Strategie EU z roku 2018 proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu pro ně (strategie pro ruční palné a lehké zbraně)

Účelem strategie pro ruční palné a lehké zbraně z roku 2018 je „poskytnout pokyny pro integrovaná, kolektivní a koordinovaná evropská opatření zaměřená na prevenci a omezení nedovoleného nabytí ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně a prosadit povinnosti a odpovědnost, pokud jde o legální obchod se zbraněmi“⁽²⁾. Strategie pro ruční palné a lehké zbraně z roku 2018 stanoví konkrétní opatření v oblasti řízení zásob a zavazuje EU k podpoře spolupráce a pomoci při provádění akčního programu OSN, včetně řízení zásob; prosazování a provádění norem a osvědčených postupů pro nakládání s ručními palnými zbraněmi (ISACS [nyní MOSAIC]) a střelivem (IATG).

Systém EU AAMVS by přispěl k úsilí EU o provádění strategie pro ruční palné a lehké zbraně z roku 2018:

- Předcházení odklonu a prosazování odpovědnosti v rámci legálního obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi je deklarovaným cílem systému AAMVS. Systém EU AAMVS může podporovat posouzení rizika odklonu provedená před udělením vývozní licence.
- Systém EU AAMVS může podporovat spolupráci a pomoc v oblasti řízení zásob tím, že určí nedostatky v systému řízení a že bude sloužit jako monitorovací nástroj ke sledování změn nebo zlepšení v praxi.
- Metodika sebehodnocení podporuje provádění MOSAIC a IATG jako norem, podle nichž se posuzování shody měří.

Akční plán EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi na období 2020–2025

Akční plán EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi na období 2020–2025 s cílem řešit nedovolené obchodování v rámci EU a partnerských zemí jihovýchodní Evropy (západní Balkán, Moldavsko a Ukrajina) uznává, že je zapotřebí zvýšit bezpečnost zásob v jihovýchodní Evropě, a podporuje oblast západního Balkánu⁽³⁾. Tento plán rovněž stanoví zvýšení bezpečnosti řízení zásob, pokrok v oblasti regulace a sledování řádného dodržování předpisů⁽⁴⁾. Opatření 4.2 navíc vyžaduje podporu lepšího řízení zásob v oblasti Sahelu.

Ačkoli systém EU AAMVS nemá regionální zaměření, může podporovat úsilí o zjištění strukturálních nedostatků v postupech řízení zásob konečného uživatele. Metodika sebehodnocení je obzvláště vhodná pro zjišťování nedostatků v bezpečnostních předpisech.

Společný postoj EU k vývozu zbraní z roku 2008 (společný postoj EU) a dobrovolná uživatelská příručka ke společnému postoji⁽⁵⁾

Společný postoj EU obsahuje osm kritérií, která vymezují čtyři soubory rizik, která musí členské státy považovat za důvody pro zamítnutí vývozní licence, a čtyři soubory faktorů, které musí státy „zohlednit“ při posuzování žádosti o vývozní licenci. Kritérium č. 7 odkazuje na „existenci rizika, že vojenské technologie nebo vojenský materiál budou v kupující zemi dodány jinému než deklarovanému odběrateli nebo znovu vyvezeny za nežádoucích podmínek“ jako na jeden z faktorů, který by měl vývozce zvážit. Společný postoj dodává, že vývozce by měl při posuzování rizika zneužití zvážit „schopnost přijímající země provádět účinnou kontrolu vývozu“.

Uživatelská příručka ke společnému postoji EU, která obsahuje další, avšak nezávazné pokyny k provádění ustanovení tohoto dokumentu, vyzývá vývozce, aby zvážili, zda je v přijímající zemi a) „řízení zásob a bezpečnost“ „na dostatečné úrovni (včetně MOSAIC a IATG)“; a b) zda existují „známé případy problémů s únikem zásob“⁽⁶⁾.

⁽²⁾ Rada Evropské unie, závěry Rady o přijetí strategie EU proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu pro ně, Brusel, 19. listopadu 2018, 13581/18. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/cs/pdf>

⁽³⁾ Evropská komise: Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Akční plán EU proti nedovolenému obchodování s palnými zbraněmi na období 2020–2025 (poznámka 30).

⁽⁴⁾ Viz cíl č. 7 plánu pro udržitelné řešení nezákonného držení ručních palných a lehkých zbraní/palných zbraní a střeliva pro ně, jejich zneužívání a obchodování s nimi na západním Balkáně do roku 2024“, Londýn, 10. července 2018. <https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>.

⁽⁵⁾ Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (poznámka 7).

⁽⁶⁾ Rada Evropské unie, Uživatelská příručka ke společnému postoji Rady 2008/944/SZBP (ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560), s. 129.

Uživatelská příručka odkazuje na význam účinného řízení bezpečnosti a zásob nejen ve vztahu k provádění kritéria 7 a posouzení rizika odklonu, ale také ve vztahu k uplatňování kritérií 1 a 2 společného postoje EU, která se týkají dodržování mezinárodních závazků a dodržování lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. Příručka se zejména zabývá dodržováním norem stanovených v akčním programu OSN, včetně norem týkajících se řízení zásob, které jsou relevantní pro posouzení toho, jak příjemci dodržují mezinárodní závazky podle kritéria 1 ⁽⁷⁾. Příručka dále odkazuje na existenci „přiměřených postupů“ pro „řízení zásob a bezpečnost, včetně nadbytečných zbraní a střeliva“ a na existenci problému, pokud jde o „krácení a úniky ze zásob“ v zemi uvedeného konečného uživatele, což jsou prvky, které je třeba zvážit při posuzování existence rizika, že vyvážené zbraně mohou být použity v rozporu s lidskými právy nebo mezinárodním humanitárním právem podle kritéria 2 ⁽⁸⁾.

Společný postoj EU a uživatelská příručka rovněž poskytují příslušné pokyny pro sdílení informací, které jsou důležitou součástí systému AAMVS. Článek 4 společného postoje EU vyžaduje, aby si členské státy vyměňovaly informace o zamítnutích vývozních licencí a aby konzultovaly, pokud uvažují o schválení licence, která je „v zásadě totožná“ s licencí dříve zamítnutou jiným členským státem. Toto ustanovení je dále posíleno článkem 7 společného postoje EU, který vyžaduje, aby členské státy „posílily svou spolupráci a podporovaly vzájemné sbližování“ v oblasti kontrol vývozu zbraní „výměnou příslušných informací“ nejen o zamítnutích, ale také o politikách vývozu zbraní. Uživatelská příručka vybízí členské státy, aby sdílely informace v rámci Pracovní skupiny pro nešíření a vývoz zbraní (COARM) a také prostřednictvím online systému COARM, nebo pokud je klasifikace „Restricted“ považována za vhodnou, prostřednictvím zprávy COREU. Výměna informací by měla zahrnovat rovněž informace, které mohou být užitečné pro jiné členské státy, aby se předcházelo riziku odklonu ⁽⁹⁾.

Společný postoj EU stanoví jasné souvislosti mezi zavedenou politikou a systémem AAMVS. Souvislost byla stanovena v rozhodnutí Rady (SZBP) 2020/979 a systém EU AAMVS byl konkrétně navržen tak, aby podporoval orgány pro kontrolu vývozu při uplatňování kritéria 7 společného postoje EU tím, že slouží jako technický nástroj, který může poskytnout analýzu opatření v oblasti bezpečnosti a zabezpečení, která provádí potenciální dovážející stát. Použitá metodika je v souladu s uživatelskou příručkou, pokud jde o posuzování normy ve srovnání se stávajícími mezinárodně uznávanými osvědčenými postupy. Článek 4 společného postoje rovněž stanoví politické odůvodnění pro složku systému EU AAMVS týkající se sdílení informací.

Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/38 ze dne 15. ledna 2021, kterým se stanoví společný přístup týkající se prvků certifikátů konečného uživatele pro účely vývozu ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně

Rozhodnutím Rady 2021/38/SZBP se stanoví společný přístup týkající se prvků certifikátů konečného uživatele pro účely vývozu ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně ⁽¹⁰⁾. Rozhodnutí obsahuje dva „nepovinné prvky“, které státy považují za přímo relevantní pro systém AAMVS: c) umožnit po dodávce zástupcům vyvážejícího členského státu provést ověření vyvezeného zboží na místě; d) poskytnout záruky prokazující, že konečný uživatel disponuje kapacitami potřebnými pro bezpečné a zabezpečené řízení zbraní a střeliva včetně bezpečného a zabezpečeného řízení prostor, kde bude zboží skladováno.

Systém AAMVS může zahrnovat metodiku ověřování po dodávce s cílem podpořit ověřování tvrzení uvedených v sebehodnocení na místě. To by poskytlo ještě větší míru záruky.

⁽⁷⁾ Rada Evropské unie, Uživatelská příručka ke společnému postoji Rady 2008/944/SZBP (ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560), s. 24.

⁽⁸⁾ Rada Evropské unie, Uživatelská příručka ke společnému postoji Rady 2008/944/SZBP (ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560), s. 58.

⁽⁹⁾ Rada Evropské unie, Uživatelská příručka ke společnému postoji Rady 2008/944/SZBP (ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560), s. 159.

⁽¹⁰⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/38 ze dne 15. ledna 2021, kterým se stanoví společný přístup týkající se prvků certifikátů konečného uživatele pro účely vývozu ručních palných a lehkých zbraní a střeliva pro ně, Úřední věstník Evropské unie, L14, 18.1 2021, s. 4. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=EN>

7. Strategie pro komunikaci a viditelnost

Agentura AMAT přijme veškerá vhodná opatření pro zveřejnění skutečnosti, že je tento projekt financován Unií, v souladu s požadavky na komunikaci a viditelnost pro vnější činnost EU 2018, kterou vydala Evropská komise. Podpora Evropské unie bude rovněž uvedena na pozvánkách a v dalších dokumentech sdílených s účastníky jednotlivých akcí. Agentura AMAT zajistí, aby byla EU pokud možno zastoupena na všech akcích podporovaných podle tohoto rozhodnutí.

Konkrétně bude EU uznána jako lídr projektu na všech regionálních a mezinárodních akcích, na nichž je systém AAMVS představen. Systém EU AAMVS by mohl sloužit jako skvělá motivace pro další regionální organizace, takže agentura AMAT bude podněcovat a podporovat úsilí EU o prosazování tohoto nástroje při různých příležitostech souvisejících s kontrolou zbraní. Zástupci EU budou vyzváni, aby poskytli poznámky, a logo EU bude zobrazeno v rámci prezentací a v propagačních materiálech.
